

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๗๑๒.๑/ ๒๐๕๗๒

กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม
๒๒๒ ถนนนนทบุรี ๑
ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมืองนนทบุรี
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง นโยบายการปฏิบัติงานราชทัณฑ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ (ไตรมาสที่ ๔)

เรียน ผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้อำนวยการทัณฑสถาน สถานกักขังและสถานกักกัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย นโยบายการปฏิบัติงานราชทัณฑ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ (ไตรมาสที่ ๔) จำนวน ๑ ชุด
ด้วยกรมราชทัณฑ์ ได้กำหนดนโยบายการปฏิบัติงานราชทัณฑ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ (ไตรมาสที่ ๔) เพื่อให้ข้าราชการและหน่วยงานในสังกัดยึดถือและใช้เป็นกรอบแนวทางการปฏิบัติงาน ราชทัณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปฎิคม วงษ์สุวรรณ)
อธิบดีกรมราชทัณฑ์

กองแผนงาน

กลุ่มงานนโยบายและแผน

โทร. ๐ ๒๙๖๗ ๓๕๘๑

โทรสาร ๐ ๒๙๖๗ ๓๕๘๐

นโยบายการปฏิบัติงานราชทัณฑ์
นายปฏิคม วงษ์สุวรรณ
อธิบดีกรมราชทัณฑ์
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ (ไตรมาสที่ ๔)

ในวาระที่ผมได้เข้ามารับตำแหน่งอธิบดีกรมราชทัณฑ์ในครั้งนี้ แม้จะมีระยะเวลาที่สั้น แต่ด้วยประสบการณ์กว่า ๓๐ ปี ทั้งการเป็นผู้บริหารทั้งในส่วนของเรือนจำ/ทัณฑสถานอย่างยาวนาน อีกทั้งมีประสบการณ์การบริหารส่วนกลางในฐานะรองอธิบดีมาระยะหนึ่ง ผมเชื่อมั่นว่าจะสามารถสานต่องานของกรมราชทัณฑ์ให้เดินหน้าต่อไปได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

การปฏิบัติงานราชทัณฑ์ในระยะเวลาที่ผ่านมา มีผลการดำเนินงานเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง ในฐานะอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ผมเห็นว่าภารกิจสำคัญหลายอย่างที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อขับเคลื่อนนโยบาย ศสช. รัฐบาล และ Road Map ของกระทรวงยุติธรรม โดยเฉพาะเรื่องการป้องกันปราบปรามยาเสพติดและสิ่งของต้องห้ามในเรือนจำ หากพบว่าเรือนจำใดยังคงมีการปล่อยปละละเลยจนมียาเสพติด และโทรศัพท์มือถือในเรือนจำ ผู้บัญชาการเรือนจำ หรือผู้อำนวยการทัณฑสถานจะต้องถูกดำเนินการตามมาตรการที่กำหนด นอกจากนี้ยังมีเรื่องการจัดระบบเรือนจำ เพื่อแยกการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังระหว่างออกจากผู้ต้องขังเด็ดขาดตามหลักสากล การจัดทำโครงการศูนย์เตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ๑๗ แห่ง เพื่อรองรับและการบูรณาการเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคสังคม ประชาชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามดูแลผู้พ้นโทษ

จากนโยบายสำคัญดังกล่าวข้างต้น ทำให้กรมราชทัณฑ์จะต้องกำหนดทิศทางเพื่อตอบสนองต่อความท้าทายของสถานการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและสมรรถนะขององค์กรให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้ประชาชนเกิดการยอมรับ และเชื่อมั่นในการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง ของกรมราชทัณฑ์ในการคืนคนดีมีคุณค่า สู่สังคม อันจะนำไปสู่การสร้างสังคมที่มั่นคงปลอดภัย จึงกำหนดนโยบายการปฏิบัติงานราชทัณฑ์ ไว้ดังนี้

๑) มุ่งเดินหน้าตามนโยบาย ๕ ก้าวอย่างแห่งการเปลี่ยนแปลงราชทัณฑ์

การดำเนินการตามนโยบาย ๕ ก้าวอย่างแห่งการเปลี่ยนแปลงกรมราชทัณฑ์ ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมที่ผ่านมาของกรมราชทัณฑ์ ถือว่ามีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับที่พึงพอใจ โดยมีแนวทางดังนี้

๑.๑) กำชับการดำเนินงานให้เรือนจำและทัณฑสถานปลอดภัยปลอดยาเสพติด โทรศัพท์มือถือ และสิ่งของต้องห้ามเข้าเรือนจำให้เป็นศูนย์ ทั้งนี้หากตรวจพบเรือนจำและทัณฑสถานใดปล่อยปละละเลยและยังคงมีปัญหาดังกล่าวจะดำเนินการย้ายผู้บริหารเรือนจำทันที

๑.๒) กำชับการปฏิบัติตามมาตรการจัดระเบียบเรือนจำ “วินัยเข้ม สะอาด เป็นระเบียบ สวยงาม ทุกตารางนิ้ว” โดยให้เรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศปฏิบัติตามมาตรการอย่างเคร่งครัด

๑.๓) มุ่งเน้นการฝึกวินัยผู้ต้องขัง เพื่อให้ผู้ต้องขังมีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนในเรือนจำให้เหมาะสม และการปฏิบัติตนระหว่างผู้ต้องขังด้วยกันให้มีความสามัคคีเป็นหมู่คณะ นอกจากนี้ยังเห็นควรกำชับระเบียบวินัยเจ้าหน้าที่เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ต้องขัง

๑.๔) การพัฒนาจิตใจด้วยหลักสูตรสัจธรรมสมาธิ ส่งเสริมให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเนื่องจากหลักสูตรดังกล่าวเป็นหลักสูตรที่ประสบความสำเร็จและมีชื่อเสียง โดยหลวงพ่อดิลกวิริยคุณสิริโนโร ประธานมูลนิธิสถาบันพลังจิตตานุภาพพร้อมด้วยคณะลูกศิษย์ได้ร่วมมือกับกรมราชทัณฑ์ในการจัดการอบรมเพื่อพัฒนาจิตใจผู้ต้องขัง

๑.๕) การสร้างการยอมรับจากสังคม โดยขอให้มีการดำเนินกิจกรรมที่นำเสนอบทบาทของงานราชทัณฑ์สู่สังคมภายนอก รวมไปถึงการเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในหน่วยงาน และจัดทำบันทึกประวัติศาสตร์ของหน่วยงาน เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในงานราชทัณฑ์ของเจ้าหน้าที่

๒) มุ่งเน้นการพัฒนาผู้ต้องขังเพื่อกลับสู่สังคม เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ผมคิดว่าเป็นภารกิจที่สำคัญของกรมราชทัณฑ์ที่สังคมคาดหวัง ดังนั้นจึงต้องมุ่งสร้างโอกาสในการกลับคืนสู่สังคมของผู้ต้องขังอย่างเป็นรูปธรรมด้วยการให้เรือนจำและทัณฑสถานเป็นแหล่งในการฟื้นฟูพฤติกรรมผู้กระทำความผิดผ่านกระบวนการให้การศึกษา การพัฒนาจิตใจ และการฝึกวิชาชีพ รวมทั้งการบูรณาการภาคประชาสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง ดังนี้

๒.๑) สนับสนุนงานในพระดำริของพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ในโครงการกำลังใจและโครงการที่ต่อเนื่องอย่างจริงจัง

๒.๒) จัดกิจกรรมสวดมนต์ทั่วประเทศ โดยจัดสวดมนต์ผู้ต้องขังพร้อมกันในวันและเวลาเดียวกันทั่วประเทศ เนื่องจากการสวดมนต์เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาสมาธิ นำไปสู่การพัฒนาจิตใจแบบองค์รวมที่เป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นคนดี

๒.๓) พัฒนาจิตใจด้วยหลักสูตรสัจธรรมสมาธิโดยกำชับให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องให้มีลักษณะเป็นกิจวัตรของผู้ต้องขังทั่วประเทศ

๒.๔) พัฒนารูปแบบการฝึกวิชาชีพโดยความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการในท้องถิ่นและภาคอุตสาหกรรม เพื่อให้ผู้ต้องขังได้มีโอกาสในการฝึกวิชาชีพที่ตรงกับตลาดแรงงานภายนอกเรือนจำซึ่งเป็นการพัฒนาตามนโยบายประชารัฐในการขับเคลื่อนสังคมสู่การร่วมคืนคนดีสู่ชุมชนท้องถิ่น

๒.๕) จัดตั้งศูนย์เตรียมความพร้อมก่อนปล่อยผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน จำนวน ๑๗ แห่ง ภายใต้โครงการเรือนจำโครงสร้างเบา มุ่งเน้นการพัฒนาผู้ต้องขังอย่างเป็นระบบภายนอกกระบวนการเรือนจำปิด และส่งเสริมให้ภาครัฐและภาคประชาสังคมเข้ามาดำเนินการพัฒนาผู้ต้องขังที่จะได้รับการปล่อยตัวเพื่อกลับคืนสู่สังคม

๒.๖) จัดตั้งเรือนจำวิสุทธิพันธุ์ สืบเนื่องจากวัดพัชรกิตติยาอาราม ได้มอบพื้นที่ส่วนหนึ่งของวัดให้กรมราชทัณฑ์ดำเนินการจัดตั้งเรือนจำวิสุทธิพันธุ์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้ต้องขังในสภาพแวดล้อมและการบริหารงานตามหลักพระพุทธศาสนา และการฝึกวิชาชีพเกษตรตามโครงการกำลังใจ ในพระดำริพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิตติยา

๒.๗) การส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัวของผู้ต้องขัง ตลอดจนบูรณาการเครือข่ายในชุมชนภาคประชาสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง รวมทั้งติดตามดูแล ให้การสงเคราะห์ ภายหลังจากพ้นโทษ

๓) **มุ่งปรับสวัสดิภาพ คักยภาพ และสวัสดิการเจ้าหน้าที่ในทุกกระดับ** เนื่องจากสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานราชทัณฑ์เต็มไปด้วยความกดดันและความเครียด สถานที่ปฏิบัติงาน และจำนวนเจ้าหน้าที่ที่ไม่สมดุลกับจำนวนผู้ต้องขัง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับปรุงสวัสดิการของเจ้าหน้าที่ให้มีความเหมาะสม เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ดังนี้

๓.๑) ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงค่าตอบแทนของข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้างให้มีความเหมาะสม ด้วยการเสนอให้รัฐบาลและสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) พิจารณาในส่วนของเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษของข้าราชการพลเรือน และเงินค่าตอบแทนอื่น ๆ ให้มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ในการปฏิบัติงานจริง

๓.๒) ดำเนินการขยายจำนวนบ้านพักข้าราชการให้มีความเหมาะสมกับจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานในเรือนจำและทัณฑสถาน รวมทั้งปรับปรุงบ้านพักข้าราชการเดิมให้มีสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ รวมไปถึงการส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการชุมชนบ้านพักข้าราชการด้วยจิตสำนึกของการรักษาสมบัติของทางราชการ

๓.๓) ดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ที่มีความประสงค์ย้ายกลับภูมิลำเนาให้ไปปฏิบัติงานยังเรือนจำ/ทัณฑสถานใกล้ภูมิลำเนาที่สุด

๓.๔) ศึกษา และดำเนินการขยายเส้นทางความก้าวหน้าในสายงานให้สามารถเลื่อนระดับข้าราชการประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน เป็นระดับอาวุโสก่อนเกษียณอายุราชการ

๓.๕) ดำเนินการประสานกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ในการเพิ่มตำแหน่งนักจิตวิทยา และนักสังคมสงเคราะห์เพื่อให้มีนักวิชาชีพมาพัฒนางานด้านการพัฒนาพฤติกรรม และการบำบัดพัฒนาทางจิตของผู้ต้องขังมากขึ้น

๓.๖) บริหารการสอบบรรจุเข้ารับราชการในจำนวนที่กรมราชทัณฑ์ได้รับจัดสรรเพิ่ม ๑,๕๐๐ อัตรา ให้มีความเหมาะสมและเกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้

๓.๗) จัดโครงการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุเพื่อให้บุคลากรที่มีคุณค่ากลุ่มนี้ได้มีโอกาสร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานและการดำรงชีวิตภายหลังเกษียณ รวมทั้งได้รับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องต่างๆที่จำเป็นเพื่อเป็นแนวทางสำหรับปรับใช้ในการดำเนินชีวิตเมื่อพ้นจากราชการแล้วอย่างมีความสุข

๓.๘) มุ่งส่งเสริมวิถีชีวิตแบบพอเพียงของเจ้าหน้าที่ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเนื่องจากสาเหตุสำคัญของการกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ รวมไปถึงปัญหาการครองตนของเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีธรรมาภิบาลนั้นล้วนเกิดจากความไม่มีความพอเพียง จึงมีความจำเป็นต้องนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาปรับใช้ในชีวิตการทำงานและการดำเนินชีวิตของข้าราชการและเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ โดยยึดหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี และมีศีลธรรมเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต

๓.๙) จัดสร้างสโมสรของกรมราชทัณฑ์ริมแม่น้ำเจ้าพระยาเพื่อเป็นศูนย์รวมของข้าราชการราชทัณฑ์ได้ใช้ประโยชน์ในกิจกรรมต่างๆ

๔) มุ่งปรับระบบการบริหารเรือนจำ ทั้งในส่วนของโครงสร้าง อำนาจการบังคับบัญชา และอัตรากำลังเจ้าหน้าที่โดยเน้นการกระจายอำนาจและปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น ดังนี้

๔.๑) พัฒนาระบบการบริหารราชการให้มีความโปร่งใส ยุติธรรม และตรวจสอบได้

๔.๒) กำหนดเขตการบริหารเรือนจำ และกระจายอำนาจการบริหารเรือนจำ โดยให้ผู้บัญชาการเรือนจำประธานเขตมีอำนาจในการบริหารเรือนจำลูกเขต เช่น การบริหารความถูกต้องซ่งระหว่างเรือนจำ และทัณฑสถาน อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ ทรัพยากรต่างๆภายในเขต รวมทั้งการกำกับดูแลและให้คำแนะนำเสมือนเป็นพี่เลี้ยงในทางการบริหารแก่เรือนจำลูกเขต โดยเน้นการทำงานเป็นทีม มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้

๔.๓) พัฒนาระบบการเยี่ยมญาติให้เป็นบริการแบบครบวงจร (One Stop Service) สำหรับประชาชนผู้มาติดต่อราชการในเรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ

๔.๔) แก้ไขปัญหาและอุปสรรคทางงบประมาณที่ไม่สามารถขยายเรือนจำตามเขตอำนาจศาลใหม่ ด้วยการจัดตั้งเรือนจำสาขารวมทั้งลดภาระในการขนย้ายผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีไปศาล

๔.๕) ดำเนินการให้มีสถานที่เพื่อการควบคุมตัวผู้ต้องขังเฉพาะกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศผู้ต้องขังสูงอายุ รวมทั้งจัดทำเรือนจำต้นแบบตามข้อกำหนดกรุงเทพ

๔.๖) พัฒนาระบบมาตรฐานเรือนจำของไทยเข้าสู่มาตรฐานสากล โดยให้สอดคล้องกับข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติ (ข้อกำหนดแมนเดล่า:Mandela Rules) และข้อกำหนดในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงหรือข้อกำหนดกรุงเทพ

๔.๗) การปรับปรุงเรือนจำกลางบางขวางให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพในการควบคุมผู้ต้องขัง ทนแทนอาคารเดิมที่มีความทรุดโทรมซึ่งจะได้ปรับเป็นสถานที่ประวัติศาสตร์ของกรมราชทัณฑ์ และเป็นสถานที่จารึกเกียรติประวัติของงานราชทัณฑ์ไทย และจัดให้มีหอเกียรติยศ (Hall of Fame) เพื่อเชิดชูเกียรติบุคลากรที่มีความสามารถ และเสียสละเพื่องานราชทัณฑ์

การดำเนินงานตามนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติราชการดังกล่าวนี้ แม้จะมีเวลาที่สั้น แต่ผมเชื่อมั่นว่าหากคนราชทัณฑ์ช่วยกันดำเนินการอย่างจริงจังแล้ว จะสามารถพัฒนาให้งานราชทัณฑ์ของเราเป็นที่ยอมรับของสังคม และยืนหยัดป้องกันสังคมได้ต่อไปอย่างเต็มความภาคภูมิใจ
